

Milica Pavlović

Univerzitet u Nišu

Filozofski fakultet u Nišu

Doktorske studije

UDK 159.923.2 – 053.85

PROMENE U DOŽIVLJAJU IDENTITETA I RAZVOJ GENERATIVNOSTI KOD OSOBA U SREDNJIM GODINAMA

Trebješanin navodi definiciju identiteta po kojoj on predstavlja svesni ili nesvesni doživljaj suštinske samoistovetnosti i kontinuiteta vlastitog ja tokom dužeg perioda vremena, bez obzira na njegove mene u različitim periodima i okolnostima. Predstavlja odgovor na ključno pitanje upućeno sebi samome: „Ko sam ja“? Prema Eriksonu osećanje ličnog identiteta zasnovano je na dva istovremena zapažanja: zapažanju samoistovetnosti i neprekidnosti čovekovog postojanja u vremenu i prostoru i opažanju činjenice da drugi ljudi zapažaju i priznaju ovu činjenicu. Pojedinaac koji je izgradio osećanja ličnog identiteta ima doživljaj kontinuiteta između onog što je nekada bio, što je danas, kao i onog što zamišlja da će u budućnosti biti. U radu se razmatra proces razvoja identiteta iz ugla dve važne psihološke teorije – teorije Karla Gustava Junga i teorije Erika Eriksona. U okviru toga bliže se određuju faze kroz koje prolazi razvoj identiteta kao i specifični procesi koji su karakteristični za svaku od njih. Poseban akcenat stavlja se na procese i faze razvoja identiteta karakteristične za period srednjih godina – period tranzicije i velikih psiholoških promena, koji mnogi nazivaju krizom srednjih godina.

Ključne reči: Kriza srednjih godina, razvoj identiteta, separacija, liminalnost, reintegracija, generativnost

CHANGES IN THE EXPERIENCE OF IDENTITY AND DEVELOPMENT OF GENERATIVITY IN PEOPLE IN MIDDLEAGE

Trebjesanin defined identity as the conscious or unconscious experience of substantial self-variability and continuity of one self over a long period of time, regardless of its phase at different times and circumstances. It is a response to the key question addressed to ourselves: „Who am I?“ According to Erikson sense of personal identity is based on two simultaneous observations: the observation self-variability and continuity of human existence in time and space and noticing the fact that other people perceive and recognize this fact. An individual who has built a sense of personal identity has a sense of continuity between the experience of what he once

was, what he is today, and what he imagines he will be in the future. The paper discusses the process of identity development from the viewpoint of two important psychological theories – theories of Carl Gustav Jung and the theory of Erik Erikson. As part of this research phases will be determined by going through identity development as well as the specific processes that are characteristic for each of them. Special emphasis is placed on the processes and stages of developing identity characteristic for the middle age period - a period of great transition and psychological changes, which many refer to as mid-life crisis.

Keywords: Mid-life crisis, identity development, separation, liminality, reintegration, generativity